Prima instanță: Judecătoria *****, sediul Central, judecător Radu Țurcanu
Dosarul nr. 2r-2956/24 (2-24103745-02-2r-20112024)

D E C I Z I E

30 iunie 2025 mun. *****

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța de judecată în componența:
Președintele completului, judecătorul Valeriu Arhip
Judecătorii Nicolae Ghedrovici și Diana Corlăteanu

examinând fără participarea părților, recursul declarat de Galina Timotin,

împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Central din 18 septembrie 2024, prin care a fost restituită cererea de chemare în judecată, în temeiul art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Timotin Galina împotriva administratorului și asociatului SRL „TiTiTi și C", Pavel Tanas, intervenient accesoriu SRL „TiTiTi și C" cu privire la repararea prejudiciului,

A C O N S T A T A T:

Circumstanțele cauzei:

La 16 septembrie 2024, Timotin Galina s-a adresat cu cererea de chemare în judecată împotriva administratorului și asociatului SRL „TiTiTi și C", Pavel Tanas, intervenient accesoriu SRL „TiTiTi și C" cu privire la repararea prejudiciului. Totodată, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat în volum ce depășește suma de 5 000 de lei.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Central din 18 septembrie 2024, cererea de chemare în judecată depusă de Timotin Galina, a fost restituită în temeiul art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă pe motiv că, reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară. (f.d. 133-134)

Solicitarea recurentului:

Invocând dezacordul cu încheierea primei instanțe, la 8 octombrie 2024, Timotin Galina, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Central din 18 septembrie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Argumentele părților:

În argumentarea cererii de recurs, recurenta a invocat că, respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară, constituie o condiție specială a exercitării dreptului la acțiune în justiție, care necesită a fi întrunită doar în anumite cazuri prevăzute de lege sau de contract.

A indicat că, în speță, procedura prealabilă nu se aplică, iar judecătorul nu a menționat expres care Lege și articol prevede respectarea în asemenea litigii, a procedurii de soluționare pe cale prealabilă a litigiului.

Recurenta a indicat și faptul că, deși litigiul este patrimonial, dânsa a achitat parțial taxa de stat în sumă de 5 000 de lei, însă instanța a menționat că, nu a achitat în volum de plin taxa de stat, or, reclamanta a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat, iar instanța nici nu s-a expus asupra acestei pretenții.

Deși, instanța a menționat că, unele înscrisuri nu sunt lizibile și greu de descifrat, iar actualul administrator al societății este altul decât cel pârât, nu lipsește reclamanta de acțiune în justiție.

Așadar, instanța urma să nu dea curs cererii de chemare în judecată și oferirea unui termen de 5 zile pentru înlăturarea acestora, atunci când sunt careva carențe sau neclarități la aceasta. Or, la caz, nu au fost aplicate art. 166 și 167 Cod de procedură civilă.

În acest condiții consideră că, art. 170 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă este aplicat eronat în prezenta speță, iar încheierea din 18 septembrie 2024 este ilegală și urmează a fi casată, deoarece constituie o restricție în realizarea accesului liber la justiție, fiind îngrădit dreptul de acces liber la justiție.

Termenul de declarare a recursului:

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că, încheierea contestată a fost emisă la 18 septembrie 2024, care a fost adusă la cunoștință la 27 septembrie 2024 (f.d. 136), iar recursul a fost depus la 8 octombrie 2024, în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea și temeinica încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de către participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide că recursul urmează a fi admis și casată încheierea contestată, reieșind din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Conform art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanţele judecătoreşti de drept comun este stabilită de Constituţia Republicii Moldova, de hotărârile şi deciziile Curţii Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curţii Constituţionale, de prezentul cod şi de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispoziţiilor fundamentale ale Constituţiei Republicii Moldova şi prezentului cod.

La judecarea recursului, Colegiul judiciar a stabilit că, la 16 septembrie 2024, Timotin Galina s-a adresat cu cererea de chemare în judecată împotriva administratorului și asociatului SRL „TiTiTi și C”, Pavel Tanas, intervenient accesoriu SRL „TiTiTi și C” cu privire la repararea prejudiciului. Totodată, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat în volum ce depășește suma de 5 000 de lei.

Iar, prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Central din 18 septembrie 2024, cererea de chemare în judecată depusă de Timotin Galina, a fost restituită în temeiul art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă pe motiv că, reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară. (f.d. 133-134)

Examinând conţinutul încheierii Judecătoriei *****, sediul Central din 18 septembrie 2024, Colegiul judiciar conchide că, instanţa de fond a interpretat eronat normele aplicabile speţei, ceea ce a dus la formularea eronată a concluziilor cu privire la soluționarea litigiului dedus judecăţii.

Colegiul relevă că, în corespundere cu prevederile art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă judecătorul restituie cererea de chemare în judecată, dacă reclamantul nu a respectat procedura de soluţionare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze sau de contractul părţilor.

În sensul prevederilor expuse supra, Colegiul consideră că instanța ierarhic inferioară eronat a aplicat legea procesuală, restituind cererea de chemare în judecată pe motiv că, nu a fost respectată calea prealabilă, reținând că, Galina Timotin a expediat în adresa pârâtului, SRL „TiTiTi și C”, precum și lui Tanas Pavel cerere privind eliberarea informației ce vizează activitatea întreprinderii, dar nu și cerere prealabilă. Or, *ab initio* pentru a examina dacă cererea prealabilă a fost

expediată corect și recepționată de către pârâtă, trebuie mai întâi de stabilit dacă legea sau contractul instituie o asemenea procedură.

Așadar, se atestă două situații în care urmează a fi respectată procedura prealabilă, și anume: 1) în cazul în care părțile au stipulat aceasta în contract, prin manifestarea liberă a voinței; 2) în cazul expres statuat de lege.

În contextul celor expuse, în lipsa unei norme legale care ar prevede obligația de a parcurge calea prealabilă, instanța de fond nu era în drept de a restitui cererea de chemare în judecată, deoarece reieșind din esența și natura raportului juridic litigios inițiat prin cererea de chemare în judecată, reclamantul nu a avut obligația de a respecta o procedură prealabilă.

În ipoteza în care, instanța de judecată consideră că, urma a fi respectată procedura prealabilă, aceasta obligatoriu trebuia să acorde un termen suplimentar pentru prezentarea probelor în acest sens.

Concomitent, se va reține că, prima instanță și-a întemeiat soluția și pe faptul că, reclamanta nu a achitat taxa de stat în volum deplin și că, unele înscrisuri nu sunt lizibile și greu de descifrat, iar actualul administrator al societății este altul decât cel indicat ca pârât.

Aici, se va nota că, reclamanta prin cererea depusă a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat, achitând suma de 5 000 de lei, pe când instanța de judecată nici nu s-a expus asupra acestei pretenții.

În pofida faptului că, prima instanță a menționat că, nu a fost achitată taxa de stat în volum deplin, aceasta nu s-a expus asupra acestei pretenții, dar a dispus pripit restituirea cererii de chemare în judecată, inclusiv și sub acest aspect, or, urma să se expună asupra pretenției, fie prin admiterea sau respingerea acesteia.

Cu referire la faptul că, unele înscrisuri nu sunt lizibile și greu de descifrat, iar actualul administrator al societății este altul decât cel indicat ca pârât, or, prima instanță urma să ofere un termen de 5 zile, pentru a prezenta înscrisurile în modul corespunzător, iar referitor la pârâtul indicat, se observă că, reclamanta anume față de acest administrator/asociat își întemeiază pretențiile, care figura ca administrator în Registrul de stat al persoanelor juridice la 2 aprilie 2024 și 30 iulie 2024 (f.d. 16-20), acțiunea fiind înaintată la 16 septembrie 2024.

Colegiul civil menționează că, prima instanță pripit a restituit cererea de chemare în judecată, or, totuși urma să ofere reclamantei un termen pentru prezentarea probelor în acest sens.

Acestea fiind reținute, Colegiul civil califică ca fiind neîntemeiat argumentul instanței precum că, reclamantul nu a respectat calea extrajudiciară de judecare a cauzei în condițiile în care la caz nu este necesară respectarea acesteia.

Corespunzător, soluția adoptată de instanța de fond prin încheierea contestată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la

judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Adițional, principiul disponibilității reglementat de art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă indică la afirmarea disponibilității în drepturi în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Consecvent, instanța de recurs atestă netemeinicia concluziilor instanței de fond privind nerespectarea procedurii prealabile.

Deci, reținând că acest instrument procedural a fost utilizat defectuos, Colegiul conchide lipsa temeiurilor care ar justifica menținerea încheierii din 18 septembrie 2024, emisă de instanța de fond, iar pe cale de consecinţă și asupra necesității admiterii recursului declarat de Timotin Galina.

Aderent, Colegiul civil reține că, accesul liber la justiție constituie un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, principiu complex, care cuprinde mai multe relații şi drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină, or, fără un acces efectiv la instanță, drepturile oferite justițiabililor ar fi iluzorii.

Astfel spus, dreptul de acces la justiție este înțeles ca un drept de acces concret şi efectiv, presupunând ca justițiabilul să beneficieze de o posibilitate clară şi concretă de a contesta un act ce aduce atingere drepturilor sale.

Pornind de la premisa că, drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Reiterând motivele de fapt și de drept enunțate, statuând că instanța de fond eronat a restituit cererea de chemare în judecată în cauză, Colegiul civil conchide de a admite recursul declarat de Timotin Galina, a casa încheierea Judecătoriei *****, sediul Central din 18 septembrie 2024, prin care a fost restituită cererea de chemare în judecată și a restitui cauza spre rejudecare în instanța de fond, la faza primirii cererii de chemare în judecată, în același complet de judecată.

În conformitate cu art. 423-424, 427 lit. b) și 428 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Galina Timotin.

Se casează încheierea Judecătoriei *****, sediul Central din 18 septembrie 2024, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceiași instanță și în același complet de judecată, la faza primirii cererii de chemare în judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul Valeriu Arhip

Judecătorii Nicolae Ghedrovici

Diana Corlăteanu